

Wat kan de woordgrammatica? Morfologie in de talen van de wereld.

Dr. Jenny Audring

Wat kun je zeggen met woordgrammatica? In het Nederlands zijn het met name eigenschappen zoals tijd (*zag*), persoon (*zeg-t*), getal (*broer-s*) en geslacht (*klein-e*). Een bredere scala aan uitdrukkingmogelijkheden bieden gelede woorden. Verkleinwoorden verkleinen niet alleen (*tafeltje*), maar drukken ook affectie uit (*kindje*), minachting (*romannetje*) of relativering (*aardigheidje*). Uitgangen zoals *-er* kunnen een actieve (*lezer* = iemand die leest) of een passieve (*bijsluiter* = iets dat wordt bijgesloten) betekenis hebben. Het prefix *ont-* drukt een begin uit (*ontwaken*) of een einde (*ontdooien*), het geeft het ongedaan maken van een handeling aan (*ontladen*) of het draagt de betekenis 'weg' (*ontlopen*).

Toch zijn er talen die het nog bonter maken. Een reis door de talen van de wereld openbaart grammaticale markeerders voor gevoelens zoals angst, verrassing of teleurstelling. Speciale uitgangen laten zien dat een woord het vlees van een dier aanduidt, een type boom of een persoon die op een bepaalde plaats is gestorven. In deze lezing belicht ik de rijkdom aan betekenissen die — in het Nederlands en in andere talen — door grammaticale voor- en achtervoegsels kan worden uitgedrukt. Hierbij komt ook de vraag aan bod of de woordgrammatica een afspiegeling is van de cultuur waarin de taal gesproken wordt.